

[Rosing.]

Med glæde har jeg konstateret, at der også i år i henhold til bekendtgørelse af 28. februar 1959 om lån og støtte til boligbyggeri i Grønland er afsat 10 mill. kr. til udlån. Ligeledes har jeg fået at vide, at finansudvalget i henhold til bekendtgørelse af 6. juni 1953 om lån og tilskud til erhvervsformål i Grønland har foreslået det i finanslovsforslagets § 30, afsnit C, nr. 20, budgetterede beløb, 1,8 mill. kr., forhøjet til 4 mill. kr. Her vil jeg takke for den forståelse og imødekommenhed, vi altid møder hos de bevillende myndigheder.

Med disse korte bemærkninger vil jeg anbefale, at det samlede beløb, hvorom der er ansøgt for Grønland, bliver vedtaget uden ændringer.

Finansministeren (Kjeld Philip): Jeg vil her ved finanslovsforslagets anden behandling indskrænke mig til at takke finansudvalget for det arbejde, der er udført indtil nu.

Derudover vil jeg rette en tak til det ærede medlem hr. Rosing for de betragtninger, det ærede medlem fremførte. Jeg tror, der er almindelig enighed både i den norddanske og den syddanske del af riget om det ønskelige i en udbygning af næringslivet i Grønland, og jeg er sikker på, at det også fremover vil være muligt at opnå enighed om de bevillinger, som er nødvendige til dette vigtige formål.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslagene nr. 1-8, § 2, således ændret, § 3, ændringsforslag nr. 9, § 4, således ændret, §§ 5-7, ændringsforslag nr. 10, § 8 A, således ændret, ændringsforslag nr. 11, § 8 B, således ændret, § 8 C, ændringsforslag nr. 12, § 9, således ændret, ændringsforslag nr. 13, § 10, således ændret, § 11, ændringsforslag nr. 14, § 12, således ændret, ændringsforslag nr. 15, § 13, således ændret, ændringsforslag nr. 16, § 14, således ændret, § 15, ændringsforslag nr. 17, § 16, således ændret, §§ 17 og 18, ændringsforslag nr. 18, § 19, således ændret, og § 20
vedtoges uden afstemning.

§ 21

vedtoges med 110 stemmer mod 7; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 19, § 22, således ændret, og §§ 23-31
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i finansudvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om godkendelse af „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“s regnskab for regnskabsåret 1959-60.

(Udvalgets betænkning med tilhørende forslag til folketingsbeslutning findes i tillæg B. sp. 79).

Sagen sattes til forhandling.

Brodthagen: Udvalget har holdt to møder og har gennemgået regnskabet og revisorernes beretning og indstiller herefter, at folketinget godkender „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“s regnskab for regnskabsåret 1959-60.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag til folketingsbeslutning, sålydende:

„Folketinget godkender „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“s regnskab for tiden 1. april 1959-31. marts 1960“,
vedtoges uden afstemning.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 791, fremsættelsen i tidenden sp. 1368).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Lysholt Hansen: I lov om folkekirkenes lønningsvæsen hedder det i § 26:

„Præster og kirkebetjente må ikke modtage vederlag for embedshandlinger, der udføres for beboere inden for pastoratet eller i købstæder og landkommuner med flere pastorater inden for den pågældende kommunes grænser. Heller ikke må vederlag modtages for embedshandlinger, der udføres for medlemmer af folkekirken, som uden at have bopæl i pastoratet eller kommunen har en særlig tilknytning til vedkommende sogn. Herom fastsættes nærmere regler af kirkeministeren.“

Det er for at bringe disse bestemmelser i lønningsloven i overensstemmelse med loven om kirkers brug, at den højtærede kirkeminister har fremsat det foreliggende lovforslag. Så vidt jeg kan bedømme lovforslaget, har kirkeministeren med sit forslag ramt det, der var meningen med den nye lønningslovs § 26. Jeg ser imidlertid i kirkeministerens fremsættelse, at Sammenslutningen af tjenestemandsansatte Kirkefunktionærer i Danmark ikke fuldt ud har kunnet give tilslutning til lovforslaget, idet denne organisation ikke mener, at lønningslovens § 26 forpligter kirkefunktionærerne til at medvirke ved kirkelige handlinger, som udføres for personer, der bor uden for sognet, selv om de nok bor inden for vedkommende kommune, når den kirkelige handling, det drejer sig om, udføres af en anden præst end sognets egen.

Selv om jeg rent umiddelbart vil mene, ligesom den højtærede kirkeminister, at kirkefunktionærerne også i disse tilfælde vil være forpligtet til at medvirke i henhold til lønningslovens § 26, vil det for at få problemet belyst fra begge sider nok være rigtigt, at vi hører lidt nærmere om kirkefunktionærernes synspunkter enten her ved første behandling eller i et udvalg, hvis et sådant skal nedsættes.

Da loven nu skulle til behandling, har den højtærede kirkeminister samtidig for at modernisere loven fremsat forslag om for-

skellige andre ændringer, som jeg på mit partis vegne kan give tilslutning til. Jeg finder det bl. a. helt i orden, at alle faste præster fremtidig ligestilles med hensyn til deres ret til at bruge de kirker, de er ansat ved.

Selv om de foreslåede ændringer af lovens § 7 betyder en indskrænkning i menighedsrådenes medbestemmelsesret med hensyn til, hvad kirkerne kan bruges til, nærer jeg ingen betænkelighed ved ændringerne. Det forekommer mig helt naturligt, at det overlades præsterne uden særlig tilladelse af menighedsråd eller biskop at anvende kirkerne til afholdelse af gudstjenester, der afviger fra den sædvanlige form, til afholdelse af sammenkomster, hvor der synges salmer og kirkelige sange o. lign. Hvis det skal lykkes folkekirken at få større kredse i tale, må der inden for rimelige grænser gives præsterne så frie hænder som muligt til at få sognets beboere til at samles om arrangementer i deres egen kirke. Jeg ved derfor heller ikke, om det er nødvendigt, at præsterne skal have biskoppens tilladelse til at lade afholde kirkekoncerter, kirkespil o. lign. i deres kirker. Rent umiddelbart vil jeg mene, at enighed om sådanne arrangementer mellem præst og menighedsråd burde være tilstrækkeligt. Mon det er nødvendigt med den kvalitetsbedømmelse af sådanne arrangementer, som jeg regner med der ligger i, at biskoppens tilladelse skal indhentes?

Jeg kan ligeledes tiltræde, at der indføres en mere smidig ordning med hensyn til gennemførelse af distriktsdeling, hvor et sogn har over 10 000 indbyggere. Når et sogn med under 10 000 indbyggere ønskes delt i flere distrikter, har det hidtil kunnet gennemføres, hvor sognets præster fremsætter begæring derom. Jeg tror gerne, at der — som kirkeministeren siger i sin fremsættelse — kan forekomme tilfælde, hvor distriktsdeling vil være rigtig, selv om præsterne ikke giver udtryk for ønske om en deling. I sådanne tilfælde vil kirkeministeren efter forslaget overlade initiativet

[Lyshølt Hansen.]

til en deling til biskoppen efter hans bestemmelse.

Jeg er ikke klar over, hvor meget der ligger i, at delingen kan foretages efter biskoppens bestemmelse. Er det efter hans bestemmelse alene, eller skal han have menighedsrådets tilslutning til delingen, på samme måde som præsterne skal have det, hvis de begærer en deling? Jeg håber, at det er for forstå sådan, at biskoppen også skal have menighedsrådets tilslutning til en deling — ellers tror jeg vi må se nærmere på denne bestemmelse.

Idet jeg på mit partis vegne anbefaler lovforslaget til velvillig behandling, skal jeg til slut kun sige, at det næsten er synd, at kirkeministeren nu ønsker at fratage sig selv retten til at idømme forsømmelige præster bøder på fra 5 til 20 kr. Men jeg kender jo den højtærede ministers syn på pædagogiske spørgsmål og specielt på afstraffelse, og jeg må indrømme, at ophævelse af bestemmelsen er i god samklang med ministerens almindelige syn på afstraffelse.

Skov Thulesen: Det forslag til lov om ændring i lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m., vi her har til behandling, indeholder jo ikke særlig store principielle ændringer. Man kan godt sige, at det i væsentlig grad drejer sig om en ajourføring, således at loven bringes i overensstemmelse med den udvikling, der har fundet sted på dette område, ligesom der er foretaget visse redaktionelle ændringer.

For eksempel udgår sprogbrugen „gudelige forsamlinger“ overalt i loven og erstattes af ordene „kirkelige møder“. Det er helt i orden, da sprogbrugen „gudelige forsamlinger“ er uden mening for vor tids mennesker. Jeg kan dog ikke undlade et lille hjertesuk i den anledning, da jeg har nogen tilknytning til og interesse for det, som sprogbrugen „gudelige forsamlinger“ rettelig er udtryk for — det er nemlig den historiske betegnelse for det stærke åndelige røre, som udgik fra Fyn i vore oldeforældres tid.

Jeg finder, at det er meget bemærkelsesværdigt, at denne kirkelov i så høj grad svarer til tidens krav, at der ikke er behov for væsentlige ændringer. Det vidner om fremsyn hos tidligere tiders lovgivere, når

de på dette område har skabt en åndelig frihedslov, som vi i dag kun behøver at ændre på enkelte punkter, for at den stadig kan være en rummelig ramme om det kirkelige liv og ikke bliver til snærende bånd, der hindrer udviklingen.

Vi hilser med tilfredshed, at der for visse ændringers vedkommende er tale om at udvide denne frihedslovgivning, bl. a. ved at gøre alle faste præster ligestillet såvel med hensyn til benyttelse af kirkerne som med hensyn til at modtage sognebåndsløserne. Jeg er tillige meget tilfreds med, at man for de gudstjenesters vedkommende, som præsterne arrangerer ud over de faste gudstjenester, har strøget bestemmelsen om, at de skal være i sædvanlig form. Jeg finder det tiltalende, at man heller ikke her skal være hindret af snærende bånd. Man drøfter så ofte, hvordan man i højere grad kan få ungdommen til at søge kirken, og det fremføres undertiden, at gudstjenestens form kan have nogen betydning i den henseende. Det skal jeg ikke kunne sige, men i hvert fald bør den kirkelige lovgivning ikke stå hindrende i vejen for en eventuel udvikling også på dette område.

Jeg skal i øvrigt ikke her gå i enkeltheder vedrørende disse forslag til ændringer, som jo bedre egner sig til drøftelse i et udvalg. Jeg kan imidlertid sige, at vi gerne vil se nærmere på det spørgsmål, om det er rimeligt, at biskoppen skal kunne kræve distriktsdeling i sogne med under 10 000 indbyggere, selv om det ikke er et ønske hos de stedlige myndigheder. Jeg er også i tvivl om, hvorvidt bestemmelserne om, hvornår kirkebetjeningen kan kræve betaling, og hvornår ikke, er helt rimelige og logiske, sådan som de er udformet. Men alt dette er jo ting, vi kan kigge på i udvalget.

Efter at have fremsat disse bemærkninger vil jeg gerne stille det spørgsmål til den højtærede kirkeminister, om tiden ikke nu er moden til, at man åbner mulighed for, at lægfolk, hvor det ønskes, også kan få adgang til at tale ved de sædvanlige gudstjenester. Det er et ønske, som før har været fremført i det høje ting, og der er vist en vis praksis i den retning sine steder. Derfor kunne jeg godt ønske, at det også blev lovfæstet.

Endelig er der et andet problem, som jeg gerne vil drage frem nu, da denne lovgivning

[Skov Thulesen.]

er til revision. Det drejer sig om at sikre, at et eventuelt mindretals ret ikke bliver gået for nær. Den aktuelle anledning til, at jeg drager dette spørgsmål frem, er, at en ungdomsforening, som ønskede at bruge en sognekirke til en ungdomsgudstjeneste ved en fremmed præst, blev stillet over for kravet om en ret betydelig betaling for benyttelsen af kirken. Jeg er klar over, at man ifølge den nugældende lov kan kræve betaling i dette tilfælde, men jeg må finde det urimeligt, når en sådan forening ved benyttelse af en kirke til en ungdomsgudstjeneste stilles over for udgifter, som ligger over, hvad man almindeligvis må betale for mødelokaler andetsteds. Det er da også sådan, at sognepræst og menighedsråd de fleste steder i landet har en så forstående og frindsindet indstilling, at de i sådanne tilfælde stiller kirken til rådighed på meget rimelige vilkår, som oftest vel kun mod betaling af kirkebetjeningen. Jeg mener, at vi i udvalget bør søge at finde en løsning, så vi gennem lovgivningen kan sikre et eventuelt mindretals ret — som i dette tilfælde en ungdomsforenings ret — til at benytte sognekirken til en ungdomsgudstjeneste på rimelige vilkår. Jeg finder, det må være helt rimeligt at gennemføre noget sådant, og det vil være helt i overensstemmelse med det, jeg før nævnte om at gennemføre en sådan frihedslovgivning, at loven ikke vil stå hindrende i vejen for et i øvrigt glædeligt initiativ i retning af at drage ungdommen mod kirken.

I håb om, at vi i udvalget kan drøfte de her nævnte problemer, kan jeg tilsige min gruppes velvillige behandling af det foreliggende lovforslag.

Baagø: På det konservative folkepartis vegne kan jeg tilsige vor medvirken til lovforslagets gennemførelse. Samtidig vil jeg dog gerne ligesom den ærede ordfører for venstre udtale ønske om at få nedsat et udvalg til behandling af enkelte spørgsmål.

Vi kan tiltræde forslaget om, at præster og kirkebetjente skal udføre embedshandlinger ved den kirke, hvor de er ansat, uden vederlag, også hvor det drejer sig om at betjene medlemmer af folkekirken, som ikke bor i pastoratet eller sognet, men har en

bestemt nærmere tilknytning til vedkommende sogn og dermed til kirken.

At samtlige fastansatte præster ved en kirke får lige adgang til at benytte kirken til gudstjenester, kirkelige handlinger, kirkelige møder o. lign., hilser vi med tilfredshed. Der har visse steder været vanskeligheder med hensyn til dette forhold. For god ordens skyld vil det vist være nødvendigt, at ministeriet i en bekendtgørelse fastsætter, at henvendelser om afholdelse af kirkelige møder o. lign. må ske til sognepræsten ved den pågældende kirke.

Jeg vil også i tilslutning til det, den ærede ordfører for venstre udtalte, spørge den højtærede kirkeminister, om det ikke nu var muligt at få ændret bestemmelsen i den nugældende lovs § 2, stk. 3, hvori der står:

„Andre ikke præsteviede kan med tilladelse af en af de fornævnte præster og under hans ansvar tale i kirken fra kordøren eller prædikestolen uden for de sædvanlige gudstjenester.“

Jeg tror, det vil være rigtigt nu at slette disse sidste ord: „uden for de sædvanlige gudstjenester“. Jeg ved, at det i adskillige år har været praksis, at også lægfolk har kunnet tale i en kirke ved en normal gudstjeneste; så vidt jeg ved, har den højtærede kirkeminister selv gjort det, og jeg for mit vedkommende har også gjort det i enkelte tilfælde.

Forslaget om ændringer i de gældende bestemmelser om sognebåndsløsning kan formentlig give anledning til at overveje, om der er mulighed for at lade sognebåndsløsningen ske til en bestemt kirke i stedet for til en bestemt præst. Der har fra forskellige sider været forslag fremme om en sådan ordning, men dette spørgsmål egner sig vist bedst til behandling i et udvalg.

Forslaget om, at præster i den finske kirke får adgang til uden biskoppens tilladelse at benytte danske kirker på linje med præster fra de øvrige nordiske lande, anser vi for en selvfølge. Jeg kunne i denne forbindelse på givne foranledning have lyst til at spørge den højtærede kirkeminister, om en dansk statsborger, som har taget teologisk embeds-eksamen i Sverige, kan opnå ansættelse som præst i den danske folkekirke. Hvis ministeren ønsker at overveje spørgsmålet, før det besvares, er jeg tilfreds med, at svaret først bliver givet i udvalget.

[Baagø.]

I øvrigt kan vi fra vor side anbefale lovforslaget til gennemførelse.

Hølge Larsen: Jeg kan naturligvis forstå de betænkeligheder, der er fremført fra Sammenslutningen af tjenestemandsansatte Kirkefunktionærer i Danmark over for den nye bestemmelse om funktionærers pligt til at medvirke vederlagsfrit ved kirkelige handlinger. Jeg må imidlertid give den højtærede kirkeminister ret i, at den formulering, som er foreslået her, er den rigtige på baggrund af den lovgivning, som er gennemført i forbindelse med lønningsrevisionen i 1958, og mit parti giver tilslutning til denne bestemmelse.

Hvad de andre ændringer angår, har jeg et par bemærkninger at gøre af mere principiel karakter. Jeg er glad for, at der med de ændringer, som her er foreslået, sker en videreførelse af den frihedslinje, som har præget kirkelovgivningen. Det gælder for menighedernes vedkommende bestemmelsen om udvidet adgang til sognebåndsløsning, så at man kan løse sognebånd til kaldskapellaner og faste hjælpepræster, og det gælder — jeg fristes næsten til at sige selvfølgelig — bestemmelsen om, at menighedens medlemmer har ret til at slutte sig til hvilken af de ved menigheden virkende præster, de måtte ønske; men denne anerkendelse af den frihedslinje, som er fastholdt og videreført, gælder også de ændringer, som vedrører præsternes stilling og deres ret til at benytte kirkerne.

Jeg er ganske enig med hensyn til de udvidelser af præsternes rettigheder, der her finder sted, og ser med glæde, at de gennemføres, fordi jeg tror, det i mange tilfælde vil betyde, at præsterne får adgang til, må jeg bruge udtrykket at eksperimentere med nye former for gudstjeneste og nye former for møder i forbindelse med kirken.

Jeg vil gerne, som det allerede er gjort tidligere, rejse det spørgsmål, om ikke i de tilfælde, hvor præsterne ikke på egen hånd kan træffe disse afgørelser, en overenskomst mellem præst og menighedsråd vil være tilstrækkelig, uden at der i så vid udstrækning, som det efter lovgivningen er tilfældet, skal indhentes biskoppens tilslutning; vi kan vel drøfte dette i udvalget.

Om de øvrige ændringer skal jeg ikke gøre mange bemærkninger. Jeg ønsker blot at føje til, at jeg er enig med den højtærede kirkeminister i, at udtrykket „gudelig forsamling“ bør udgå af loven. Det er sikkert ganske rigtigt, at mange mennesker i dag ikke forstår dette udtryk, og det dækkes naturligvis fuldt ud af den betegnelse, som indførtes i 1947, tror jeg det var: „kirkelige møder“. Som historiker med særlig forkærlighed for det nittende århundrede må jeg dog sige, at det er med en vis vemod, jeg tager afsked med det herlige gamle udtryk „gudelig forsamling“.

Morten Lange: Det undrer mig ikke så forfærdelig meget, at den ajourføring af kirkelovgivningen, der er nødvendig, ikke er særlig dybtgående. Det svarer i virkeligheden ganske godt til hele kirkens stilling i vort samfund i dag, som er ret stabil og statisk; de ændringer, vi her er stillet over for, er i hovedsagen — eller mange af dem — udtryk for en slags fagforeningsajourføring, påoktrojeret af lønningslov o. lign., uden nogen dyb forbindelse med det kirkelige samfund, vi lovgiver for.

Alligevel er der grund til at hilse disse ændringer, som jævnt hen er forbedringer, med tilfredshed. Jeg er ikke i tvivl om, at en ligestilling af de forskellige kategorier af præster er både rimelig og nødvendig. Jeg er fuldstændig klar over, at hvad angår sognebåndsløsning, bør der gives, jeg havde nær sagt de frieste mulige tøjler. Man bør have lejlighed til at finde den bedst mulige plads inden for kirkesamfundet, og derfor må adgangen til sognebåndsløsning være så bred, som det lovgivningsmæssigt kan gøres.

Jeg ser især med glæde på ændringerne vedrørende adgang til at benytte kirkerne til andet end de egentlige gudstjenester, uden at sagen skal gå en lang og bureaukratisk vej. Jeg tror, at hele befolkningen, uanset hvad den ellers måtte mene om folkekirken i Danmark og dens funktioner, ser med stor sympati på alt det øvrige liv, som i de senere år er begyndt at udspille sig omkring mange af vore kirker, og som har gjort mange af dem til forsamlingsale for et betydeligt kulturelt arbejde. Jeg tænker på kirkekoncerter og mange andre ting, der bliver ført frem som et overordent-

[Morten Lange.]

lig prisværdigt kulturelt initiativ, og som jeg er helt sikker på at de foreslåede ændringer vil gøre det endnu nemmere at komme i gang med. Det er især derfor, lovforslaget får en gunstig modtagelse af vort parti.

Som det vil forstås, er spørgsmålet om folkekirkens forhold ikke lige netop det, der står øverst på vort partis program; men det er en selvfølge, at vi, når det drejer sig om anliggender, som vedrører så mange af vore medborgere, må være interesseret i at få lovgivningen gjort så god som muligt. Vi vil også gerne deltage i de udvalgsforhandlinger, som måtte blive nødvendige.

Jeg er især glad for den ændring i loven, hvorefter udtrykket „gudelige forsamlinger“ udgår, idet jeg ellers med min sædvanlige logiske sans ville have sagt, at så måtte resten være ugudelige forsamlinger. Det ville være sørgeligt, om vi skulle være stemplet således. I fremtiden kan vi karakterisere folketinget som en ganske almindelig forsamling.

Bækgaard: Efter at jeg har gennemgået det foreliggende lovforslag, forekommer det mig, at der er gjort forsøg på at forenkle og forbedre loven, og det kan jeg på mit partis vegne give tilslutning til.

Hvad § 1, nr. 1, angår, giver jeg den højtærede kirkeminister medhold i, at kaldskapellaner og hjælpepræster, der ved lov nr. 155 af 7. juni 1958 har opnået lønmæssig ligestilling med andre præster, også bør ligestilles med disse med hensyn til fri adgang til brug af de kirker, ved hvilke de er ansat, til de ligeledes i § 1 nævnte formål. Jeg regner med, at det antages, at den lønmæssige og brugsretlige ligestilling naturligvis ikke medfører tjenstlig ligestilling.

Det må også anses for rimeligt, at der i § 1, nr. 2, jfr. nr. 10 og 11, hjemles præsterne adgang til frit at kunne benytte kirkerne, også til ekstraordinære gudstjenester, der afviger fra den sædvanlige form. Der er ikke så få yngre præster af den højkirkelige observans, som især interesserer sig for en fornyelse af den kirkelige liturgi, og sådanne bestræbelser bør efter min opfattelse imødekommes af lovgivningen, idet en fornyelse af den art bedst og lempeligst vil kunne opnås gennem en slags forsøgsgudstjeneste.

Sådanne forsøg vil efter det foreliggende lovforslag være fuldt ud legale, og hvis de bestræbelser viser sig at have blivende livsværdi, mener jeg, at de senere kan være med til at bane sig vej til de ordinære gudstjenester.

Jeg finder det rigtigt, at den højtærede kirkeminister i § 1, nr. 22, særlig har bestræbt sig for at søge klarhed over omfanget af kirkebetjeningens pligt til vederlagsfri medvirken ved udførelse af kirkelige handlinger, thi netop på dette område tror jeg der hersker vildt kaos i sognene, især når den ny lønningslovs § 26 skal tages til efterretning. Det er let forståeligt, at Sammenslutningen af tjenestemandsansatte Kirkefunktionærer i Danmark har ønsket lovens § 21, stk. 3, formuleret sådan, at kirkebetjeningens pligt til at medvirke i tilfælde, hvor den kirkelige handling ikke udføres af en af sognets egne præster, søges begrænset således, at pligten kun gælder kirkelige handlinger, der udføres for personer fra sognet eller dermed ligestillede, men derimod ikke for folk uden for sognet, men altså inden for kommunen. Det kunne næsten se ud til, at det var lønningslovens § 26, der burde ændres, og ikke nærværende lovs § 21, idet man ikke kommer uden om, at man i § 26 i lønningsloven i nogen grad synes at have glemt, at der er noget, der hedder sognebevidsthed; men da det altså ikke er det, vi skal gribe til, vil jeg give ministeren ret i, at den foreslåede ændring af lovens § 21 bør fastholdes.

Til det nye punktum i lovens § 21, stk. 1, hvor der står: „Ligeledes har de pligt til at gøre tjeneste ved særlige gudstjenester, der afholdes af sognets egne præster“, mener jeg man må tilføje: „eller af andre på deres foranledning“, da udtrykket „afholdes af“ formentlig både betyder gudstjenester, de selv afholder, og gudstjenester, de selv foranlediger afholdt.

Til sidst vil jeg gerne gøre opmærksom på en lille sproglig ændring, som jeg tror man bør foretage. Det lille ord „eller“ i lovens § 21, stk. 1, 1. punktum, foran „andre årlig tilbagevendende lejligheder“ bør, da der ikke her er tale om nogen modsætning, men det drejer sig om et fuldstændig sideordnet led, erstattes med ordene „og ved“.

Kirkeministeren (Bodil Koch): Jeg vil gerne takke ordførerne for de forskellige partier for den velvillige modtagelse, lovforslaget har fået.

Spørgsmålet om kirkefunktionærernes stillingtagen til den formulering, lovforslaget nu har fået, har jeg jo gjort rede for i min fremsættelse, men jeg mener, det er rimeligt, at kirkefunktionærerne selv får anledning til i et folketingsudvalg at fremføre deres synspunkter. Jeg måtte endvidere komme til det resultat, at den formulering, vi har givet bestemmelsen, er rigtig, fordi jeg synes, at området må dækkes af lønningslovens formulering, men jeg er villig til at drøfte disse problemer i udvalget.

Det ærede medlem hr. Lysholt Hansen rejste spørgsmålet om, hvorvidt biskopperne behøvede at rådspørges, hvis der skulle opføres kirkespil eller andre former for gudstjeneste i kirken. Jeg tror, det er godt, at loven forudsætter et levende samarbejde mellem menighed og biskop. Man kan også sige, at kirkespil er på et forsøgsstade og det derfor kan være ganske godt, at de forskellige myndighedsinstanser taler sammen om tingene.

Ligeledes rejste det ærede medlem hr. Lysholt Hansen spørgsmålet om, hvorvidt biskopperne egenmægtigt bør kunne foranledige en distriktsdeling. Denne bestemmelse er indføjet på grund af visse erfaringer, man i kirkeministeriet har indhøstet. I en menighed, hvor der eventuelt er to forskellige menighedsråd, kan modsætningerne blive så store, at det kan være ganske godt, at en biskop i givet fald kan løse problemerne ved en distriktsdeling. Men også det kan jo drøftes i udvalget ligesom alle andre enkeltheder, der er fremført.

Jeg er glad for det ærede medlem hr. Skov Thulesens bemærkninger om, at det egentlig er sært, at ikke flere ændringer er nødvendige. Det har jo været en egen linje i dansk kirkelig lovgivning, at man har været meget frisindet igennem tiderne, og det spores også den dag i dag; og jeg er glad for at mærke, at man også her i salen har haft en fornemmelse af, at det er denne frihedslinje, vi nu vil føre denne lille smule videre, som det har vist sig nødvendigt.

De ærede medlemmer hr. Skov Thulesen og hr. Baagø gjorde opmærksom på noget, som er fuldstændig rigtigt, og som jeg

faktisk selv burde have taget hensyn til ved formuleringen af lovforslaget, nemlig dette, at praksis i virkeligheden nu er sådan, at lægfolk også taler ved almindelige gudstjenester, ved højmesser, og jeg skal foranledige et ændringsforslag i den retning.

Det ærede medlem hr. Baagø rejste det spørgsmål, om en dansk statsborger, der tager embedseksamen i et andet land, kan søge embede her. Jeg kan i den anledning meddele, at vi allerede i kirkeministeriet har udarbejdet et lovforslag om en nyformulering af reglen om adgang til at søge præsteembeder. Det er for øjeblikket til høring hos biskopperne, og det vil bringe en række ganske mærkbare fornyelser.

Også spørgsmålet om sognebåndsløsning blev rejst. Jeg synes imidlertid ikke, vi skal gå i detaljer med dette problem her. Man har over for mig udefra flere gange udtalt ønske om, at der blev åbnet adgang til også at søge sognebåndsløsning til en kirke i stedet for til en præst. Jeg har overvejet dette meget nøje, men har ikke ment at burde stille et sådant forslag her. Jeg mener, der er en hel række modargumenter mod den tilsyneladende så rimelige tanke, og jeg er villig til i enkeltheder over for udvalget at gøre rede for min argumentation og drøfte, om bestemmelsen har fået den helt rigtige formulering i forslaget.

Jeg er glad for, at det ærede medlem hr. Morten Lange gav udtryk for forståelse for forholdet mellem kirke og kultur. Det er et problem, som i de år, jeg har arbejdet i kirkeministeriet, netop har optaget mig stærkt.

Endelig kom det ærede medlem hr. Bækgaard med nogle forslag til ændringer, som jeg vil tage op til overvejelse og vende tilbage til i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Lysholt Hansen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 1. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål til ministrene.*
- 2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*
Forslag til lov om ændring i lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m.
- 3) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.
- 4) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om statstilskud til private gymnasieskoler.
- 5) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om statstilskud til private studenterkursus.
- 6) *Første behandling af:*
Forslag til lov om statens overtagelse af Vordingborg Seminarium.
- 7) *Første behandling af:*
Forslag til lov om statens overtagelse af Gjedved Seminarium.

Mødet hævet kl. 14⁵⁵.

37. møde.

Onsdag den 1. marts kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten,
forslag til lov om ændring i lov om særlig indkomstskat m. v.,
forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1961-62 og
forslag til lov om forhøjelse af tobaksafgifter.

I skrivelse af dags dato meddeler socialministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om udvidet adgang til pension og hjælp),
forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension. (Om invalide- og folkepensionsbidrag) og
forslag til lov om Statsbanepersonalets Sygekasse.

I skrivelse af gårds dato anmoder socialministeren om, at der må blive foretaget valg af 16 medlemmer til det i § 9, stk. 3, i lov om den offentlige sygeforsikring omhandlede udvalg angående de indtægtsforhold m. v., der er bestemmende for, om en person kan optages i eller forblive som medlem i en anerkendt sygekasses medlemsgruppe A.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Kjeld Philip): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten og forslag til lov om ændring i lov om særlig indkomstskat m. v.*

Under behandlingen af forslaget til ligningslov for skatteåret 1961-62 blev det fra flere sider her i tinget fremhævet, at de årlige ligningslove blev fremsat for sent. Normalt fremsættes ligningslovforslaget i